

РЕЦЕНЗИЯ

на трудовете, представени за участие в конкурса за академичната длъжност „доцент“, обявен от СУ „Св. Климент Охридски“ и обнародван в ДВ, бр. 21 от 18.03. 2016 г.

Област на висше образование 2. Хуманитарни науки

Професионално направление 2.1. Филология (Славянски езици. Исторически синтаксис на руския език и текстология)

Конкурсът е обявен за нуждите на ФСФ, Катедра руски език

Рецензент: проф. д-р Мария Антонова Спасова

Данни за конкурса

Гл.ас. д-р Ценка Георгиева Досева е единствен кандидат по обявения от Софийския университет „Св. Климент Охридски“ конкурс за „доцент“ за нуждите на катедра „Руски език“, област на висше образование 2. *Хуманитарни науки*, професионално направление 2.1. *Филология* (Славянски езици. Исторически синтаксис на руския език и текстология), обявен в ДВ, бр. 21 от 18.03. 2016 г.

Документацията е изрядна, процедурата е в съответствие с нормативната база и по нея не са допуснати никакви нарушения.

Данни за кандидата

Гл.ас. д-р Ценка Георгиева Досева завършва средно образование в 35-а гимназия с преподаване на руски език „М. И. Калинин“, а висше – в СУ „Св. Климент Охридски“ по специалността *Руска филология* (1977) с преводачески профил и втора специалност *Български език и литература*. След завършване на висшето си образование е редовна докторантка по *История на руския език със старобългарски* към I катедра по руски език в СУ „Св. Климент Охридски“ с научен ръководител проф. д.ф.н. Румяна Павлова, а през 2013 г. като докторант на самостоятелна подготовка към Катедрата по руски език защитава дисертация на тема „Имена за лица в Новгородските минеи от 1095-1097 г.“ и придобива образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление Филология (Славянски езици. Историческа граматика на руския език). Научното развитие на гл.ас. д-р Ценка Досева е свързано с многобройни специализации по палеославистика в Москва (1987), Белград, Загреб, Скопие (1988, 1989), Белград и Загреб (1990), по индоевропейско езикознание в Букурещ (1986). Усъвършенства се професионално чрез специализации, квалификационни школи и семинари в България и в Русия, свързани с обучението по руски език като чужд (Института по руски език „А. С. Пушкин“ в Москва – 2009, 2014). През 1977–1978 работи като преводач-кореспондент в

„Електроимпекс“, София; 1979–1980 е филолог-специалист в Института по български език при БАН, секция „История на езика“. От март 1984 до 1987 е асистент по руски език във Втора катедра по руски език в СУ „Св. Климент Охридски“; 1987–1988 е старши асистент в същата катедра; от юли 1988 до 1991 е научен сътрудник по *История на руския език със старобългарски* в Езиково-текстологичната лаборатория с ръководител проф. д.ф.н. Р. Павлова към ФСФ на СУ „Св. Климент Охридски“; от януари 1992 г. е главен асистент във Втора катедра по руски език; от 2000 г. и в момента е гл. ас. в катедра „Руски език“. Ценка Досева е член на Дружеството на русистите в България, на Националната мрежа на преподавателите по руски език и култура, на Асоциацията на византолозите и медиевистите в България; ръководител е на кабинета на фонд „Русский мир“ в СУ „Св. Климент Охридски“.

Преподавателска дейност

Преподавателската работа на гл.ас. д-р Ценка Досева е свързана основно с преподаване на руски език на студенти от *Славянска филология* и *Балканистика*, както и на студенти от различни специалности на Юридическия, Историческия и Философския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“; на студенти с втора специалност *Руски език*; чела е лекции по *Историческа граматика на руския език* на студенти в задочна форма на обучение, специалност *Руска филология*. Преподавала е в Нов български университет.

В СУ „Св. Климент Охридски“ гл.ас. д-р Ценка Досева чете следните лекционни курсове: *Исторически синтаксис*, 30 ч. лекции, задължителен курс в магистърската програма „Език. Култура. Превод“; *История на руския език* – 30 ч. лекции, задължителен курс в магистърската програма „Език. Култура. Превод“ за неспециалисти; *Текстология на средновековните славянски ръкописи* – СИД, 30 ч. лекции в магистърската програма „Език. Култура. Превод“. Общият хорариум на лекционните курсове на гл.ас. д-р Ценка Досева съответстват на нормативните изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Научни трудове

Научните интереси на гл.ас. д-р Ценка Досева са в областта на лексикологията, лингвистичната текстология и химнографията. Научните ѝ разработки са свързани с проблеми на историята на руския език, на старобългарския език, на историческата граматика на българския език, на славянската историческа лексикология (семантика и словообразуване), на лингвистичната текстология на южно- и източнославянските средновековни преводни и оригинални съчинения. Сериозен опит има в разчитането на славянски ръкописи и в подготовката на славянски текстове за издаване. Общият брой

на научните ѝ публикации е над 70 и включва монографии, студии, статии, рецензии, персоналии, електронни издания на славянски средновековни текстове, съавторство в изданието на книги и речници, съставителска и редакторска работа.

В конкурса за „доцент“ гл.ас. д-р Ценка Досева участва с една монография, с части от две книги, издание на авторски колективи (посочени са точно страниците, които са дело на Ценка Досева), с 13 публикувани статии и студии и една статия под печат, с обемен електронен корпус от научно разчетен и напечатан текст на *Служба за св. пророк Илия* по 13 източнославянски и южнославянски минея, датирани между XI–XII и XV в. Освен като самостоятелно електронно издание, което е качено в интернет на сайта на *Encyclopaedia slavica sanctorum* <http://eslavsanct.net/viewobject.php?id=19>, текстовете на 13-те преписа на *службите* са включени и като приложение в монографията, с която Ценка Досева участва в конкурса.

Монографични изследвания

Основният хабилитационен труд, с който гл.ас. Ценка Досева участва в конкурса за доцент, е монографичното изследване „Химнографският репертоар за свети пророк Илия в славянската книжнина“, Издателство на Технически университет, София, 2016 (364 с.). Пророк Илия е старозаветно лице и е считан за Предтеча на Второто пришествие Христово. С името, с делата и чудесата на пророка са свързани различни по жанр литературни съчинения, създадени от византийски, славянски и анонимни християнски автори, като основа, „канава“ за всички съчинения остава библейският текст в 3 и 4 Книга Царства, в които се повествува за него. Сюжети от живота и деянията на св. пророк Илия са изобразени като отделни сцени или като цели композиции във фресковата църковна живопис. Иконописната традиция, свързана с пророк Илия, е богата: запазени са византийски икони от XII–XIII век с неговия лик и със сцени от живота и чудесата му, а славянските икони са от по-късно време.

Заглавието на монографията е формулирано твърде общо и не дава представа за конкретните аспекти и направления, в които ще се изследва химнографският репертоар за св. Илия в славянската книжнина. В увода обаче Ценка Досева посочва, че *целта* на работата е „издирването и публикуването на преписи на *Службата* за св. пророк Илия във всекидневни¹ и празничните минеи в източнославянската и южнославянската ръкописна традиция, изследване на състава и структурата на *Службата*, на нейния химнографски репертоар, установяване на непреводни творби, регистриране на

¹ В изследването Ценка Досева употребява термина *всекидневни минеи* като синоним на *Служебни минеи*.

неизвестни досега уникални песнопения, липсващи в съществуващите инципитариуми, лингвотекстологични наблюдения върху химничния репертоар от *Службата* в най-ранните източнославянски и в южнославянските преписи, както и различни други наблюдения“ (с. 20). Всъщност в *целта* на работата са включени и конкретните *задачи*, поставени за разрешаване в изследването. Съдържанието на монографичното проучване кореспондира с точно определени области на славистичната наука:

● **с химнологията** са свързани както основната тема на разработката, така и най-важните аспекти на проучването: *предмет* на изследване е *Службата на св. пророк Илия* (нататък само *Службата*) под дата 20 юли във всекидневните и в празничните минеи; *обект* на изследване са 13 преписа на *Службата* в 4 староизводни източнославянски минея от XI–XIII в. и в 9 южнославянски минея от XIII–XV век; установен и за пръв път е публикуван като електронен корпус и като приложение в монографията текстът на 13-те преписа на *Службата*; изготвени са таблици с инципитите на песнопенията в тях: на тропарите от двата канона – на Йоан Мних (Дамаскин) и на агрипния (всенощното бдение), на ирмосите в двата канона, на малките жанрови форми и на преводните стихире; проучен е *Канонът за пророк Илия* на Йоан Мних (Дамаскин) по архаичния му превод, като се посочва, че за четвъртия тропар на четвърта песен и за богородичния тропар в девета песен засега не са открити гръцки паралели; от общо 33 песнопения от „малките“ жанрове в състава на службите за пророк Илия за 19 от тях Ценка Досева засега не е открила гръцки образци, а това е основание за предположението, че може би са оригинални творения²; констатира се, че всичките 14 песнопения от малките жанрове, които се съдържат в източнославянските преписи на *Службата*, се срещат и в южнославянските преписи; установено е, че от всички източнославянски ранни ръкописи преписът на *Службата* в Тип. № 122 е най-богат на песнопения; типологическото сходство между преписите се очертава чрез групирането им в рамките на отделните песнопения в зависимост от техния жанр, с което се изяснява устойчивостта на текста в ръкописната традиция; в някои стиховни стихире³ в *Службата* се откриват отделни знаци за *тита-нотация* и *телия*; очертани са накратко песенно-поетически особености на службите за пророк Илия, като специално място е отделено на сравненията и символите в сходни контексти, зададени от библейските книги; извлечени,

² Засега не са открити гръцките паралели за 13 *стихири*, четири *икоса* и два *тропара*. Заедно с двата тропара от *Канона* на Йоан Мних (Дамаскин), за които все още не са намерени гръцките образци, Ценка Досева предполага, че тези общо 19 химнически текста може би са оригинални творения.

³ В Драгановия миней *тити* се откриват в полето срещу ирмоса и втория тропар от девета песен.

систематизирани и анализирани са по-голямата част от библейските топоси, които са спойващо звено както в химнографския репертоар за пророк Илия, така и в преводни и оригинални славянски съчинения от други жанрове, посветени на него (*слово, похвала, беседа, житие*)⁴.

● с **текстологията** в „класическото“ съдържание на това понятие проучването няма пряка и еднозначна връзка, защото в него не се прави опит за реконструиране на архетипа на *Службата*, липсва критичен апарат⁵, изработен по предварително приети принципи, но някои от разработените проблеми по същество имат **текстологичен** или **лингвистично-текстологичен** характер: установени са *съставът* и *структурата* на *Службата* в 13-те преписа; доказва се, че в архаичните южнославянски минеи на точно определено място в структурата им са включени *паримийни четива*⁶, а в *Службата* по преписите в Драганов миней, НБКМ № 113, Дечани № 32 и ЦИАИ № 501 присъстват и *проложни четива*⁷; издирени са гръцките образци, от които са преведени повечето от песнопенията; изолирана е група от химнически текстове, които поне засега нямат гръцки паралели; установено е, че в южнославянските минеи НБКМ 113 и Деч 32 е поместен и втори канон – *Канон на агрипния*, за който засега не са открити гръцките образци; песнопенията в 13-те преписа на службите се съпоставят с издадения текст на *Службата* за св. Илия в *Илина книга* – най-архаичният по състав древноруски миней от XI–XII век, който без съмнение се атрибутира към недостигнал до нас старобългарски архетип; въз основа на богатия песенен репертоар и на жанровото разнообразие на песенните композиции е изказано предположението, че вероятно *Службата* е влизала в състава на архаичното ядро на старобългарския *Празничен миней*; разгледани са правописните и морфологично-синтактичните особености на службите в ранните източнославянски минеи *Илина книга*, Тип. № 121 (Служебен миней за юли, XI–XII в.), Тип. № 122 (Служебен миней за юли, XII в.) и Син 895 (Празничен миней за февруари-

⁴ Сравнително изследване на съчинения от различни жанрове ще даде важни резултати, свързани с текстологичната им история и връзката между жанровете. Основната методология обаче наложително би следвало да бъде лингвистично-текстологичната.

⁵ В отделни случаи, без да се следва предварително възприет принцип, са приведени текстови варианти в ръкописите (с. 124–125; 133–134; 136; 138; 141; 143–144; 146; 149; 151; 153; 155; 157; 160).

⁶ Паримииите в състава на *Службата* в архаичните южнославянски минеи са включени след три стиха на „*Господи, възвах*“, прокимен, слава (или слави) и тропар за пророка. Това е допълнителна възможност по езика на превода на паримииите да се изолират допълнителни основания за времето, когато е възникнал архетипът на славянския *Миней*.

⁷ Както отбелязва обаче Ценка Досева, „езикът и текстологията на *проложните четива* в *Службата*, засвидетелствани в някои южнославянски ръкописи (Драганов миней, НБКМ № 113, Деч. № 32 и ЦИАИ № 501), са предмет на други наблюдения“ (с. 20). И въпреки уговорката, Ценка Досева открива общи топоси и сходства между химническите текстове и краткото житие за пророк Илия под дата 20 юли в Станиславовия пролог (с. 181).

юли, 1260 г.). Всичко посочено по-горе доказва, че монографичното изследване на гл.ас. д-р Ценка Досева има текстологична и лингвистично-текстологична насоченост.

● с **лексикологията** са свързани наблюдения и анализ на някои лексеми от службите по 13-те ръкописни минея. В частта „Някои езикови особености на службите в източнославянските минеи“ (с. 163–200) към характеристиката на езиковите особености на отделните ръкописи е включен и параграф *лексика*, за който не се посочва по какъв принцип са подбрани включените в него лексеми, както и по каква методология се провежда лексикално проучване. За някои от източнославянските ръкописи са посочени само по няколко думи⁸, а за Тип. 122 е представен богат материал и е извършен лексикално-семантичен и отчасти словообразователен анализ⁹. Изказаното заключение, че „на лексикално равнище в песнопенията се преплитат стари и нови езикови черти, лексикални пластове с различна хронологична характеристика“ (с. 174) е много сериозно и важно, но звучи декларативно, защото се нуждае от задълбочено конкретно проучване и от много факти, за да бъде доказано убедително. Тази констатация можеше да се счита за сериозен недостатък на монографичната разработка, ако не присъстваше заявената от Ценка Досева информация, че предстои да бъде публикувана отделна работа, посветена на лексикалните и песенно-поетическите особености на текста на *Службата* за св. Илия като втора част на изследването на химнографския репертоар за пророка (с. 180, бел. 7).

Да се изследва цялостно и всестранно определен тематично химнографски репертоар по преписи, представителни за източнославянската и южнославянска ръкописна традиция и датирани в рамките на няколко века, е не само *новаторско* научно начинание, но е и много *сериозно предизвикателство*. Монографичното изследване на Ценка Досева е задълбочено изследване на *Службата* за пророк Илия, което е проведено въз основа на обемен текстов корпус от службите в 13 ръкописа, издирени и разчетени от нея. Разработката е осъществена с ясна концепция, с прилагане на комплексен подход, с използване на съвременна методология, включваща различни научноизследователски методи, с прилагане на принципа за системност и изчерпателност. Изключително ценен е издаденият електронен корпус на текстовете на *Службата*, качен в интернет на сайта на *Encyclopaedia slavica sanctorum* <http://eslavsanct.net/viewobject.php?id=19>, който е включен като приложение и в монографията. И макар че при наличието на издадения вече труд е безпредметно да се критикува, струва ми се, че би било по-целесъобразно изданието да беше осъществено в два тома: т. 1 да включва текстовия химнографски

⁸ На с. 164, 166, 168, 176.

⁹ На с. 169–174.

репертоар за св. пророк Илия¹⁰ и текстологичното му изследване, а т. 2 да включва пълното езиково изследване на текста на *Службата* по 13-те преписа, като се анализират правописните, морфологичните и синтактичните особености и се изследват цялостно лексикалните пластове откъм произход, функционални сфери, лексикална семантика и словообразуване.

В монографията се срещат някои неточности и грешки, но това не намалява несъмнените качества на работата и големия ѝ принос в химнологията в частност и в славистиката изобщо.

Ценка Досева е представила като материали за конкурса и **части от две книги**, подготвени и издадени от авторски колективи, в които е участвала. Разработените от нея дялове са разграничими като нейно авторско дело:

Симеонов сборник (по Светославовия препис от 1073 г.) в три тома. Том 2. Речник-индекс. Издателство на БАН. София, 1993.

Ценка Досева е подготвила речниковите статии на буквите **З, К, Л, М, Ц, Ч** (с. 58–62; 77–83; 83–94; 191–196). За научната стойност на лексикографския труд е излишно да се говори. Делът на Ценка Досева е неразделна част от целия *Речник-индекс* на лексиката на Симеоновия сборник и това само по себе си говори за качествата ѝ като лексикограф.

Симеонов сборник (по Светославовия препис от 1073г.). Том III. Гръцки извори. Гръцки текст и изследване Петя Янева. Славянски текст, прегледан и сверен допълнително: Ангелина Минчева, Цветана Ралева, **Ценка Досева**, Петя Янева. Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов”. София, 2015, 1242 стр. + CD.

Ценка Досева участва в изданието със следното: изработване на *Принципи на издаване на славянския текст* – Ангелина Минчева, **Ценка Досева**, Цветана Ралева, с. 117–118; разчетен, прегледан и сверен допълнително от **Ценка Досева** славянски текст на листове 201–266б (в изданието съответстват на с. 951–1221); личен принос на **Ценка Досева** е и идентифицирането на знак за *тита* на л. 242b5 (потвърден и от съавторите, и от Е. Коцева). Изданието вече получава високи оценки в критични рецензии от специалисти византолози, слависти и лексикографи.

Към материалите, представени за участие в конкурса, се включват и 13 статии.

¹⁰ А не е трудно след текста на всеки от 13-те преписа на *Службата* словоформите и словоупотребите в него да се сортират в лексикален индекс, което е основа за по-нататъшни текстологични, лексикологични и граматични изследвания на превода.

Седем от статиите (II.1: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8) са посветени на проучването на лексикално-семантични и словообразователни особености на химнографски текстове. В първите две статии „Неодушевени съществителни имена с наставката -(ън)ница в Новгородските минеи от 1095–1097 г.“ и „Бытовая лексика в древней славянской гимнографии“ обект на изследване са съществителни имена за означаване на предмети в ранни древноруски и в архаични южнославянски минеи. Анализиранията лексика се сравнява с лексикографски справочници, със старобългарския ръкописен канон, със среднобългарски ръкописи.

Производните съществителни за означаване на място (*nomina loci*) са тема на проучване в три статии: „Преславска лексика в ранните славянски минейни преписи (*nomina loci* на -ище)“, „Из лексиката на ранната славянска химнография (сътворище и съньмище)“ и „К изучению лексики древнейшей славянской гимнографии (жрътвище, капище, святилище, тръбище)“. Изолираните производни съществителни с локално значение от древноруски и южнославянски минеи се сравняват с широк кръг ръкописи. Резултатите от изследването доказват, че със суфикса –ище, считан за слабопродуктивен, са образувани значителен брой *nomina loci*.

Производните съществителни за лица са обект на изследване в статията „Из лексиката на ранната славянска химнография (имена за лица с корен -вор-, -бран-)“. Лексемите се групират в лексикално-семантични групи според типа морфеми. В статията са включени и четири композита с втори компонент -ворьць: *воговорьць*, *доуховорьць*, *иконворьць* и *ратоворьць*).

Химнографският жанр се характеризира с ярка символна образност, метафорични сравнения, разширени епитети и амплификации. Сложните думи – кратки по форма, но богати по смисъл, се характеризират с широка употреба в песенната поезия. В статията „Сложни думи в Новгородските минеи и в българската книжовна традиция“ са посочени 46 композитни лексеми в Новгородските минеи (1095–1097), които липсват в старобългарските ръкописи, но се срещат в среднобългарски текстове.

Пет от 14-те статии (II.2: 9, 10, 11, 12, 13) са свързани с изследването на различни аспекти от текста на *Службата* за пророк Илия. В статията „Канон пророку Илии в восточнославянских списках XI-XII вв.“ се изследва Канонът за св. пророк Илия в източнославянските служебни минеи Тип. 121 и Тип. 122. Анализира се текстът на един

от тропарите в канона, общ за източнославянските и южнославянските минеи. Изолират се лексеми, които се определят като текстологични маркери. Като критична бележка може да се посочи недостатъчно задълбоченото и пълно изследване на превода на ѳрма с колѣсница и оръжиѣ (с. 360) като идентификатори за превода: кирилометодиевски или преславски. Има публикувани статии за превода на ѳрма с колѣсница и с оръжиѣ, но те не присъстват в библиографията към проучването.

В кратката статия „Пророк Илия в славянской гимнографической традиции“ са публикувани първите два тропара от 4-та песен на *Канона за пророк Илия* от Йоан Мних (Дамаскин) в източнославянски и южнославянски минеи от XI–XV в. Ценното в статията е изолирането на редки лексеми, които са важен показател за времето на превеждане и за езиковия ареал, в който е извършен преводът.

В статията „Древнерусские списки Канона пророку Илии как лексикологический источник“ се проследява трансмисията на *Канона* в ранните източнославянски минеи *Илина книга*, *Тип.* 121 и *Тип.* 122. Интересните резултати от изследването на лексиката са включени и в монографията към **II.5** (с. 169–174).

Много важна и ценна за текстолозите е статията „Паримииите в *Службата* за пророк Илия в южнославянски минеи (Лексикален аспект)“. Основният акцент в изследването е лексикологичният, но Ц. Досева отбелязва значението на езика на превода на паримииите за текстологичното изучаване на славянския превод на *Библията*. Би било добре, ако задълбочи езиковите изследвания на паримииите в хомнографския репертоар за св. Илия в сравнение с типа кодекс *Паримейник* и с ръкописната традиция на славянския превод на старозаветните библейски 3 и 4 Книга Царства.

Петата статия, посветена на *Службата на пророк Илия*, е „Нотираните“ песнопения в *Службата за св. пророк Илия* (език и текст)“. В нея са публикувани стихирите от службите за пророк Илия с *тита-нотация*, която се открива в стиховна стихира за шести глас без гръцки паралел, в преводна стихира за шести глас и в преводен икос, в полето срещу който в някои преписи стои музикалният знак *теляя*.

В статията „Еще один список Последования св. Димитрию Солунскому“ се публикува текстът на последование за св. Димитър Солунски по неизвестен препис в ръкопис R 4187, Празничен миней, средата на XIV век. Всяко издание на неизвестен или непроучен препис от химнографски текст сам по себе си е приносен.

След прегледа на научните трудове, с които гл.ас. д-р Ценка Досева участва в конкурса за „доцент“, не мога да не отбележа, че тази значителна и по обем, и по качество научна продукция е публикувана само за три години след защитата на дисертацията ѝ за присъждане на образователната и научна степен „доктор“. Това доказва, че Ценка Досева е вече утвърден учен, чиято научна продуктивност е респектираща, а качествата на научните ѝ трудове е несъмнена.

Цитирания

Представената справка за цитирания на публикации на гл.ас. д-р Ценка Досева доказва, че нейните изследвания са широко известни и често цитирани от български и от чуждестранни учени, а това само по себе си е показателно за научната им стойност.

Участие в научни форуми

Според предоставената справка за участие в научни форуми и научни изяви Ценка Досева има 37 участия в национални и международни конференции, симпозиуми, конгреси, научни четения, интердисциплинарни колегиуми и научни семинари.

Не по-малко важно е участието ѝ в пет проекта.

Заклучение

Гл.ас. д-р Ценка Досева участва в обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“, обявен за нуждите на катедра „Руски език“ при ФСФ на СУ „Св. Климент Охридски“ със значителна научна продукция, чиято проблематика е в областта на химнологията, текстологията, лингвистиката, историческата лексикология и лексикографията. Особено голям е приносът ѝ в изследването, установяването и издаването на химнографския репертоар за св. пророк Илия в славянската книжнина. Ценка Досева показва широка библиографска осведоменост, има изработен свой почерк на изследовател славист, умение да „вижда“ и проучва значими научни проблеми. Доказателство за качеството на научноизследователската ѝ работа са многобройните цитирания на нейни публикации. Не бива да се пренебрегват доказаните ѝ качества на отличен преводач **от** руски и **на** руски език. За заемането на академичната длъжност „доцент“ много важна е преподавателската дейност на кандидата. Гл.ас. д-р Ценка Досева е утвърден и авторитетен преподавател, който чете разнообразни лекционни курсове, преподава на студенти от различни специалности и непрекъснато осъвременява и усъвършенства съдържанието на лекциите си. Много висока оценка заслужават и нейните резултати в практическото обучение на студенти по руски език в различни факултети и специалности. Била е преподавател и в Нов български университет.

Професионалната квалификация като университетски преподавател, научните публикации, представени за рецензиране, цялостната научноизследователска дейност и научни изяви на участника в конкурса отговарят на изискванията на чл. 29 от ЗРАС РБ, чл. 60 от Правилника за прилагането на ЗРАС РБ и чл. 114 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“. Препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури по конкурса да изберат гл.ас. д-р Ценка Георгиева Досева за „доцент“ по професионално направление 2.1. *Филология* (Славянски езици. Исторически синтаксис на руския език и текстология), за което лично аз убедено ще гласувам с „да“.

25 юли 2016
Велико Търново

Рецензент:
(проф. д-р Мария Спасова)